

GALATZÓ

Revista cultural de Puigpunyent i Galilea

Visita de la Tercera Edat al Parlament.

REVISTA
MENSUAL

JUNY
1989

ANY III

Nº 32

ASSOCIACIÓ DE PREMSA FORANA
Princesa, 24
07240 SANT JOAN

GALATZO

**PUBLICACIO
MENSUAL**

dipòsit legal: pm 431/86

es racó-pl. lleó XIII s-n

07194 PUIGPUNYENT

edita: grup s'arbre

consell de redacció

Biel Frau
Antoni Betti
Miquel Mora
Bartomeu Moragues
Xesca Ramon
Pere Barceló
Joan Martorell

equip de col·laboradors

Margalida Horrach
Magdalena Balaguer
Tolo Morey
Ernest Fuster
Antoni Garau
Antoni Ginard
Gabriel Pérez
Onofre Martorell

administració

Maria Matas

exemplar 125 pts

subscriptors 100 pts

Imprimeix

Informacions Llevant
(Manacor)

dels articles publicats
en aquesta revista sols
en són responsables els
seus autors.

Editorial

I LA PAU ?

El gest simbòlic de S'Ajuntament - perquè era això més que altra cosa - de declarar el nostre terme municipal " municipi de pau " i, en conseqüència, municipi desmilitaritzat i desnuclearitzat, ens va parèixer una idea simpàtica, quan no animadora.

Que un petit poble com el nostre, mostràs per mitjà dels nostres polítics els desigs de pau i de convivència, va significar - o així ho vàrem interpretar en el seu moment (ple del 13-06-88) - un bon nivell de consciència cívica i, per tant, uns desigs de futur molt més racionals.

No ha estat així, com ho ha interpretat l'Audiència Territorial de Ciutat, que ha fallat en contra de la declaració de " municipi de pau " al recórrer en el seu dia l'Administració Central. La mateixa, va considerar que els dos darrers punts de la resolució eren contraris a l'article 149.1.4a de la Constitució, els quals fan referència a les competències en matèria de Defensa que corresponen, exclusivament, a l'Estat.

Però el llastimós de tota aquesta història, és que el nostre poble no vol ser un cadàver municipal ni ara, ni demà, ni dintre de mil anys, sinó que vol ser un poble actiu, dinàmic i cult o lo que és el mateix, un " municipi de pau ".

Un lloc de convivència, i així es va demostrar fa un mes, quan es va lliurar un homenatge a mestre Miquel Florit, el primer batlle que vàrem tenir de l'època franquista (del 26 de Juny al 22 de Novembre del 36), precisament, perquè en la seva actitud honesta va evitar la repressió i el vessament de sang al poble.

És clar que, amb declaració o sense ella, el poble seguirà essent lo que és. I la convivència, el diàleg i el treball en comú, tenen que estar per damunt de tot.

CASA de la VILA

SENTÈNCIA DE L'AUDIÈNCIA TERRITORIAL
DE PALMA REFERENT A L'ACORD MUNICIPAL
SOBRE DESNUCLEARITZACIÓ I
DESMILITARITZACIÓ.

A la sessió plenària del mes de juny de 1988, l'Ajuntament acordà declarar Puigpunyent municipi desnuclearitzat, desmilitaritzat i de Pau.

Con tothom sap l'Administració de l'Estat impugna tal declaració per entendre que l'Ajuntament era incompetent per a pendre una declaració d'aquest tipus, ja que invadia competències estatals.

Ara, al cap dels mesos, l'Audiència Territorial ha estimat el recurs del Lletrat de L'Estat i ha anul·lat aquella declaració excepte la de MUNICIPI DE PAU.

L'Ajuntament acata la resolució judicial que es fonamenta amb diverses sentències del Tribunal Suprem i Constitucional; però lamenta que la Sala no hagi fet cap menció a un argument utilitzat al judici, consistent en que si la Constitució per una part afirma que l'Estat s'organitza amb municipis, províncies i Comunitats Autònomes i per una altra manté que les qüestions de defensa nacional i utilització de l'energia són de l'exclusiva competència de l'Estat, cal entendre que els municipis alguna cosa tendran a dir en aquestes matèries.

En qualsevol cas seguirem essent un MUNICIPI DE PAU. Ara ens resta col·laborar tots en fer-ho realitat, perquè no quedi en una pura declaració testimonial.

AIGUA POTABLE

La greu sequera d'enguany ens obliga a fer una reflexió sobre la necessitat de racionalitzar el consum de l'aigua potable. No es tracta d'alarmar a la població, sino de prendre consciència del fet i pensar que els recursos escassos -l'aigua és un d'ello- s'han d'utilitzar amb moderació, sense malgastar-la, en definitiva s'han d'utilitzar amb seny.

De moment no hi ha perill de restriccions i amb un curt termini entrara en funcionament el nou pou de la carretera de Galilea que garantirà segons pareix el subministre. Malgrat tot, cal pensar que tota l'aigua subterranea de Mallorca procedeix de filtracions de les pluges. Si aquestes no es produeixen de forma regular, prest o tard l'aigua s'acaba.

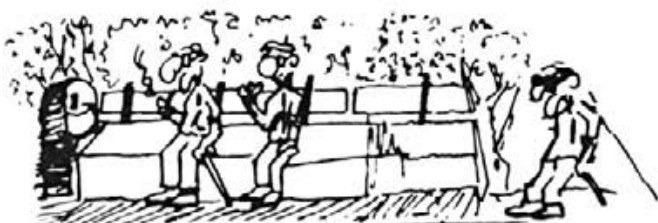

Moderar i suprimir l'utilització de l'aigua de la xarxa municipal per a l'agricultura, sembla una bona forma de disposar del capital necessari per a l'estatament de la població que en definitiva és el compromís de l'Ajuntament amb els seus abonats mentres sigui possible.

Així doncs, abans de sembrar pensem molt bé que un consum excessiu d'aigua per a l'agricultura, pot obligar -de mant ir- a restriccions a la població.

Xerrades des Banc des Pont

-Colau!
-Digués, Mateu.
-Que no és en Nofre Teuler, aquell que ve caminant?

-I me pareix que sí.
-Bon dia Nofre, com a nam?

-Bon dia Mateu; Colau què contes?

-I ja ho veus ... escolta Nofre, què és això de sa Tercera Edat que m'han dit que ets es President?

-Ah, això és una agrupació que vam començar Dn. Francesc de S'Ermita i jo el dia 11 de juny de 1985. Però, per no molestar ningú vam acordar que ets interessats anirien a apuntar-se a Sa Nostra.

-I que van apuntar-se molts?

-Actualment hi ha 143 actius.

-Caramba!, i com funciona?

-Tenim una oficina amb tots es llibres que ens fan tenir: es de caixa, es de registre, en fin, tots, i també ets Estatuts firmats pes Delegat de Govern.

-I econòmicament, com funcionau?

-Bé, es socis pagan 200 pts. cada mes, i a part tenim subvencions

de s'INSERSO, des Consell, des Govern Balear, de s'Ajuntament de Puigunyent i ajudes a projectes concrets de Sa Nostra.

-Està molt bé, no ho trobes Colau?

-Jo trob que sí, Mateu, però, Nofre, què feis a aquesta Associació de sa Tercera Edat?

-Ui! De tot!, excursions, sopars, petits viatges ... Ses sortides pareix que ens resten anys, al manco tenim uns dies per discutir ses excursions, deixant en pau es veïnats, es reune i s'acit úric. Mai haviem somniat anar a tots es llocs on hem anat: Cabrera, Dragonera, Museus, Catedral, Poble espanyol, i ses darreres que hem fet han estat al Parlament i al Casino.

-Si que vos cuidau!

-Es passat dia 20 vam esser 59 persones que vam visitar es Parlament, on ens va rebre el sr. Pere Planells, cap de divulgació, que ens va mostrar tot es Parlament i va conduir nos a sa sala de sessions on es President Jeroni Albertí va donar nos la benvinguda i ens

va parlar des nostre Parlament. Llevors anarem al Consell Insular on ens va rebre el sr. Salvador García, can de protocol, i ens va explicar la història del Consell. Després, asseguts a ses cadires des consellers vam escoltar es President des Consell Joan Verger Pocoví. Ens van servir també un vi espanyol i galetes. A continuació vam anar a s'Ajuntament de Palma ...

-També?

-Idò, Colau, que te pensaves? noltros ens volem divertir!

-I que vareu fer a s'Ajuntament?

-El vam visitar acompanyats per una senyoreta molt anable. En acabat vam visitar es Castell de Bellver, convidats per s'Ajuntament de Palma, i al final dinarem a C'an Tàpara.

-Vos hi campau bé.

-Allà, a C'an Tàpara, l'amo en Salvador de C'an Figa va trobar aigua, amb sa vergueta, però no sé si cobrà sa factura.

-No has dit, Nofre, que també vareu anar al Casino?

-Sí, això va esser dia 29 d'abril, fou un sopar-espectacle al Casino Paladium Mallorca. Aquí ja vam esser més, forem 89 persones entre associats i acompanyants. Hi havia més gent de sa que esperàvem.

-Saps que te dic, Mateu?

-Digués, Colau?

-Que per mi ens haurem d'apuntar a s'Associació ... I com ho hem de fer, Nofre?

-Basta posar-se en contacte amb algú de sa Junta de sa Tercera Edat i ja està.

-Però ens haureu d'avisar per ses excursions, eh?

-Està clar que avisam, però no és necessari, ses perruqueres ja saben quan anam d'excursió, basta veure ses associades com se fan ses piules!

-Ses piules?

-Sí, Dn. Francesc ens va dir que significava arreglar-se.

-Nofre, trob que és una bona col·locació esser de sa Tercera Edat.

-Sí, si això és guerra, que no vengui sa pau!

Nofre "Teuler", Mateu i Colau.

**SUSCRIVIU-VOS A
GALATZO**

SEGON PREMI DE POESIA ESCALBRUIX 1989

La revista literària Escalbruix convoca el seu Segon Premi amb les següents

B A S E S

1. Podrà participar tot aquell poeta que ho desitji, mentres no superi els vint-i-cinc anys.
2. Els originals han d'esser presentats en llengua catalana.
3. Han de concursar quatre poemes per autor, i cada un no pot superar els trenta versos.
4. Els poemes han d'esser mecanografiats a doble espai en quartilla holandesa, i sotasignats amb pseudònim. A un sobre tancat apart, amb el lema ha de figurar el nom, cognoms, adreça i telèfon de l'autor.
5. El premi consistirà en 25.000 pessetes en metàl·lic, i la publicació dels quatre poemes a la revista Escalbruix.
6. El plaç màxim de presentació dels originals és el 30 d'octubre. Seràn enviats a l'apartat de Correus 1924, o bé a la Llibreria Jovellanos.
7. El jurat estarà compost per dos membres de la revista i dos escriptors reconeguts dintre del món literari.
8. Els originals presentats no seràn tornats, i la revista es reserva el dret de publicar-los si així ho estima convenient.
9. El simple fet de presentar-se al premi, presuposa l'acceptació d'aquestes bases.

Cristalleria

La Mallorquina.

Miralls, tancament de galeries i banyeres.
Vidres en general.

Encàrregs a Pep d'es Forn.

Miguel Santandreu, 38 - T 46 97 06 - 07006 - PALMA DE MALLORCA

SA RIERA: quin merder!

Un dels llocs preferits pels "Domingueros" i més entranyables pels joves de la bicicleta d'ahir, és el lloc conegut com el de la "Ciutat Platero", per on daval·len les aigües (quan n'hi ha) de Sa Riera.

Un horabaixa passant amb el cotxe per aquells redols, varem voler aprofitar per fer una petita aturada i així recordar les nostres caigudes amb bicicleta, que tants d'anys hem gaudit.

Els arbres segueixen tenint la mateixa frontositat d'abans, la mateixa força de la natura verde que amb tant de plaer recordam.

Però ..... no tot segueix igual.

Aquells nins que érem de galtes brutes amb farides pels genolls de les tantes i recordades caigudes per les nostres cabanyes fetes de branques i circuits de bicicleta, no recordam Sa Riera tal i com es pot presenciar ara.

De la nostra visita van sortir empapats d'indignació i tristesa. Tota ella produïda pel desagradable paisatge que ofereix una Riera, un record, tot carregat de brutícia i escombraries.

Amb els espècimens de fems que es poden gustosament contemplar, es podria ben bé, fer-se un "rastrillo" i al manco així poder treure quatre duros de profit.

Tot això ho deim, per la gran quantitat d'objectes que hi podem trobar, ja siguin restes de bicicletes i de motos, rodes de

cotxes, neveres, llaunes, plàstics, envàs de botelles, o arbres en els que es pot veure perfectament que han estat tallats a drestalades, suposam, que pel simple plaer de fer-ho (o noltros no li podem veure cap finalitat més), i un llarg etcètera més de brutícia digna, tota ella, d'un crematori.

A n'aquest Reure hi va haver qualcú que s'hi va entretenir en llevar-li l'escorça.

En el seu lloc ha estat substituïda, benevolament, per una capa de pintura negra.

Uns metres més aprop, es pot veure penjat a les branques d'un arbre, el para-xoc d'un cotxe.

El que sí és cert, és que aquesta immundícia no es correspon a cap gènere vivent que pugui, ell totsol, establir una Comunitat d'hàbitat, sinó més bé tot el contrari. És una altra Comunitat, la nostra, la que fa que un gènere mort, talment com si fossin zombes o morts vivents, matin a la nostra Natura.

Antoni Betti.
Biel Frau.

Segona convocatòria de treballs de creació i d'investigació. Puigpunyent - 1989

Fidel al compromís de fomentar la creació literària i de protegir i difondre la cultura local, el Patronat Municipal de Cultura ha convocat la segona edició dels concursos de NARRATIVA BREU i de TREBALLS D'INVESTIGACIÓ. A continuació exposam un resum d'aquesta convocatòria.

Concurs de Narrativa Breu

Treballs d'Investigació

CONDICIONS DEL CONCURS.

Obres inèdites en català, de tema lliure, extensió màxima 20 folis i mínima 3. S'entregaran original i tres còpies a l'Ajuntament abans de dia 15 de Juliol i un sobre tancat amb les dades personals de l'autor. Ferà constar un pseudònim i si és local i/o major de 16 anys.

SELECCIÓ D'OBRES.

Formen el Jurat Victorià Ramis d'Ayreflor, Conxa González, Antoni Serra i Catalina Pont.

PREMIS.

Autors majors de 16 anys: 30.000 pts
Autors menors de 16 anys: 10.000 pts
Accèssit autors locals : 10.000 pts
Els premis es podran declarar deserts. L'Ajuntament es reserva el dret de publicar les obres presentades. L'entrega de premis tindrà lloc durant les Festes Patronals d'Agost.

CONDICIONS GENERALS.

Treballs d'investigació referits a algun aspecte de la cultura local. Es presentarà un projecte abans de dia 15 de Setembre de 1989.

SELECCIÓ DE PROJECTES.

Es constituirà un Jurat format per experts en els temes presentats que ferà pública la relació de projectes seleccionats dia 15 de Novembre de 1989.

PRESENTACIÓ DE TREBALLS.

Els treballs corresponents als projectes seleccionats es presentaran abans de dia 15 de Novembre de 1990 i l'entrega de premis tindrà lloc dia 31 de Desembre de 1990.

PATROCINI DEL P.M. DE CULTURA.

L'aportació del Patronat inclourà:
a. El pagament de les despeses derivades de l'elaboració del treball.
b. Un premi de quantia determinada pel Patronat a proposta del Jurat.
c. La publicació del treball.

EL RETRAT.

L'amo Tomeu Roca Coll (Tomeu Xiquin) com el và batià mestre Pau Jané, es el protagonista d'avui.

Aquet home d'Establiments era sabater (i dels bons), feia botés per l'exèrcit, se dona li cosia ses soles, i cada 15 dies ell collia es bolic i feia l'entrega a Ciutat i tornava amb ses butxaques un poquet

(no molt) plenes.

L'any 12 va decidir d'anar-sena Bons Aires, com feia altre gent per voura si allà podria fer mes duros; perquè això de tenir dona i 4 fills no era cosa de broma.

Allà es và afincar a "Rosario la Santa Fè", hon també feia de sabater però al cap de dos anys tornà, i tengué tres fills més.

La seva terna coincidí amb l'any d'es grip i tots a ca seva ho passaren però gracies a Deu no hi va haver víctimes.

Part dels diners que dugué d'allà li serviren per poder ajudar a mestre Pere Tunyit a comprar San Canari.

Quan aquest els hi pogué tornar ho va fer en monedes d'or.

Dins Les Pelles.

Quan fà calor ningú te ganes de menjar coses pesades i calentes.

Fà mes ganes de coses fredes i lleugeres com ones bones ENSALADES

Una de les típiques de ca nostres se de trampó, que tots sabeu com es fà.

Però, sabeu com es fà s'ensalada de nuntanya?

Idò es afau llatuga, formatge, olives negres i se mescla tot amb oli, vinagre, sal i pebrebò.

També es poden fer ensalades de collastre, rostit o bollit trempat, amb llatuga, mahonesa, ou bollit i julivert.

Ensalada de pebres torrats:

Una vegada torrats i freds els pebres, se trampen amb tonyina, sal alls, julivert, formatge, oli, i pebrebò.

Ensalada de patates:

Bollir patates amb sa pell, i quan siguin quites i freds; pelar i trocetjar, per llavors trambar amb tomàtiga, tonyina, olives negres, ceba, pastanaga rallat, sal tàpares, pebrebò i mahonesa.

Ensalada de col amb blat de les Indies:

Tallar sa col molt peticona i mesclar amb el blat de les Indies, sal, pebrebò, mostassa, nata líquida, i mahonesa. Adornar amb julivert.

Això de ses ensalades es molt ample, hi ha un munt de variants i combinacions per donar-li feina a sa mollera i inventar qualsevol cosa.

Ho heu provat mai?

Per que no ho feis?

*****

NOTES DE SOCIETAT

*****

El passat dia 20 de maig es van casar a la nostra església na Mre Aina Palmer Frau i en Gabriel Martí Roca.

Els desitjam una molt llarga felicitat.

*****

NECROLOGIA

*****

Onofre Martorell Bauzà (mestre Nofret) de 90 anys, morí el dia 18 de maig a les 11'30 hores.

Descansi en Pau.

"i no ens mena cap bandera
que no es digi llibertat...",

Han passat els anys i també han passat moltes coses. I aquella "Nova Cancó" que començava a surtir dins el silenci implacable imposat per aquell senyor que sa feia dir general de generals, pareix ésser que ha esdevingut ja una mica història.

Idè no s'haurien d'enganyar els senyors de la política d'ara, perquè avui, i discrepant d'aquesta visió ja històrica, la Nova Cancó és més vigent que mai. No hi ha censures, però la passa de perent no és tant grossa com volem fer-nos creure a moltes mateixes. Si t'atures a escoltar un disc o un poema no cal situar-te els anys seixanta, CAL PARLAR D'AVUI.

Ja no és tan sols una col·lecció de colors ni de doctrines sinó de cultura.

Pareix ésser que la democràcia era la solució, tot quedarà solventant, això és màgic, és ver, això és un conte de fades d'aquells que entretenen a la gent i per més afegir-hi ses fades no són tantes bones i es conte resulta amarg.

Ja tenim democràcia, ja tenim la seu plena d'ous
I ARA QUÈ?, TS AIXÓ LO QUE VOLEM?

"no era això, companys, no era això
pel que varem morir tantes flors,
pel que varem plorar tants anhels,
potser cal ser valents altre cop
i dir no, amics meus, no és això...",

"busquerito"

"**casa diana**"

MERCERIA REGALS
CERAMIQUEB BRODATS
JERSEIS FETS A MA

C/. Major, 48
PUIGPUNYENT
Teléf. 61 44 56

GALILEA

SES TIMBES

Aquest mes començarem per lo mes acostat a Ses Timbes. La claraboia de l'Esglesia de Galilea ens dona un avanç del nou enllumenat del nostre poble. Dos focus col·locats damunt l'orgue fan resplendir en la nit, com un estel nou, el roseto cobre Es Rafal, S'Era d'En Cosmè, Es Serral d'En Ferrer, Ca'n Carles, Ca'n Font, etc.

i parlant d'enllumenat, podem lamentar la quantitat de cables negres que trenquen els colors suaus, mediterranis, dels nostres frontis antics?

Tambe aquests dies han pegat una bona arregussada als "jardins" de devora S'Escopidor. De moment han quedat nets de brutícia, ara caldrà omplir-los de bellesa. Suposam que es tracta de la primera passa després de l'acord Parròquia-Ajuntament.

I ara sembla que l'Ajuntament te ganas de fer coses, potser seria hora de pensar en reserva espais, places publiques en el nostre poble. Creim que, tal com s'ha fet S'Escopidor, per la zona de Sa Mola i la dels Pins hi hauria d'haver petites places-mirador on el vianants poguessin resposar forces i aixamplar la mirada contemplant la nostra natura privilegiada.

També es fa necessari cada dia un espaiós aparcament de cotxes.

A cau d'orella, per no pecar de vanitosos, vos hem de dir que el Grup de Teatre Xingonera va actuar a Andratx el passat 22 d'abril i va brodar "Un senyor damunt un ruc". El públic així ho va entendre i ho va valorar.

El primer diumenge de maig vint-i-vuit galileus, amics de la natura i les excursions, s'enfilaren al Puig Fumat, dins Formentor. La devallada, a força de culades, sembrades i escarrinxades, posà a prova el tremp de grans i petits. Després de remullar-nos a Cala Murta i omplir el gavats ens deturarem a un alzinar. Prop de la cala, on fèim comptes organitzar-hi una acampada a finals de juliol. Això si qualcú, llavonces, ja li ha passat l'esbraonament....

Ses Timbes també han sentit parla de que el programa de les festes patronals ja comença a tenir fesonomia.

Ses Timbes no volen despedir-se aquest mes sense dir-vos que el ha fet oi que un tribunal hage trobat lleis que ens impedeixen que el

nostre municipi sigui de pau i des-nuclearitzat. Una vertadera provocació a cada un de nosaltres, que haurem de demostrar amb les nostres actituds personals i col·lectives que la vida va molt més enllà de la llei.

Bar Parroquial

ESPECIALIDAD EN PLATOS COMBINADOS
Y TAPAS VARIADAS

PLAZA FIO XII
TEL. 61 41 98

GALILEA

Entrevista

a na Xisca.

Si el mes passat entrevistàvem a N'Antoni Sintés Camps, per aquest nou número de Galatzó no podem per més que fer-ne una d'entrevista a NA XESCA RAMON MORRÉ.

Ella és la nostra nova carterera en funcions, la qual es passeja pels carrers amb gorra i tot, així com toca.

Conversant amb ella, asseguts a una taula de matances, la saludam.

— Xesca com va ?
Molt bé.

— I com ha estat això de fer de carterera ?

Va ser per mitjà del meu oncle, ho vàrem sol·licitar, ferem les comprovacions pertinents, ho estudiarem i va anar bé. I estic aquí desenvolupant aquesta tasca que m'agrada molt.

— Des de quan va ser això ?

Crec recordar que des de finals del Novembre passat.

— Quines sensacions, preocupacions experimentares ?

Des del primer moment alegria, nirvis i preocupacions després d'haver-me posada en feina. Al principi, vaig tenir algunes dificultats amb les adresses i noms de conservació antigues, pel canvi de familiars, etc...

— I com ho resolgueres ?

Conversant amb la gent perquè m'ajudàs i també amb el meu oncle, que em va guiar i dirigir per fer un bon repartiment.

— Com va ara el repartiment i la feina ?

Bé, estic a la oficina als darrers, organitzant i classificant la correspondència i per si la gent necessita d'alguna cosa. Després ja amb la moto començ a repartir per Son Bru d'Abaix, volt cap a La Vila, per tot, i voltant al darrer per Na Beltrana.

— I què t'has trobada en qualque moment apurada de feina ?

Sí, això sol ésser per quan venen les Festes de Nadal o, com ara fa ben poc, repartint els llistins telefònics dels que

ho he d'hagut fer mirant a un llistat.

Llavors ja hi ha la proaganda que ja és una cosa menys delicada i que, poc a poc tothom reb lo seu.

Entre bromes i rialles, Na Xesca va fent el seu repartiment diari.

— I a Galilea com va ?

Bé, tot lo de Galilea arriba a n'en Sebastià que se'n fa càrrec ell, i si és alguna carta certificada dur un poc de retràs perquè ha d'anar a Ciutat i ha de tornar.

— Carai Xesca, veig que ho dus molt bé.

Quin desig voldries veure realitzat ?

De moment el de seguir endavant, procurar fer la feina bé i poder informar a la gent dels dubtes que tinguin, en fi, el que toca.

Xesca, et donam l'enhorabona, una abraçada i ens agrada molt veure't pels nostres carrers repartint. Això sí, amb la gorra posada.

MIQUEL MORA.

supermercat

GALATZÓ

BARNICERIA, CHARCUTARIA i MERCERIA
Tel: 614315. Servici a domicili

LA JOVENTUT, ARA.

PRIMER DE MAIG

Ja hem tornat passar un altre Primer de Maig.

Com ja vé essent habitual cada any, el poble o molta gent d'aquest poble, no es va voler perdre aquesta ja tradicional excursió.

Amb moltes cares de son, la gent s'anava reunint a bona hora del dia a Ses Barreres.

Al principi de la sortida, l'ambient donava a entendre que érem molt pocs. Lo que era una total equivocació. Ja que la gent o havia partit més prest, per allò d'anar cada un al seu pas, o havia partida més tard de l'hora convinguda, per allò de la punyetera son.

De totes maneres, això no deixava de ser el començament d'un gran dia (o d'una gran caminada).

A mesura que la gent pujava per la muntanya, no podíem per més d'exclamar-nos. Ja que quan arribàvem al Penyal de Son Forteza per aturar-nos a berenar, una gran boira acompanyada de níguls, s'anaven escampant pel Salt de Son Forteza.

Però no va deixar de ser un petit susto, ja que a mesura que anàvem devallant cap a baix, la calor feia acte de presència juntament, clar està, amb un més que bon temps.

Anàvem veient, a poc a poc, apareixer el poble d'Estellencs en un dia esplèndid de Maig.

En arribar a la platja (sense haver deixat de fer una petita aturada als Bars del poble), anaven apareixent més persones de les que, en un principi, havíem donat la sortida.

Eren aquestes persones, les que havien vingut amb cotxes, per fer la dinada amb els seus familiars, o perquè no?, per passar un dia de Diumenge amb tota la gent del poble.

De totes maneres, no deixava de ser curiós el veure com tots noltros nos feiem amb tot Estellencs.

Ja a la platja d'Estellencs, cada grupet s'anava cercant un lloc a la platja o un poc més enfora, allà per les roques, per poder dinar i descansar de la caminada.

En un principi, jo anava descalç, però bé que em vaig tenir que posar les sabates davant de tanta pedra sinó em volia perdre aquesta preciosa vista.

Enguany, més que altres anys, hi ha hagut més participació de gent que no és del nostre poble. Això és bé.

Agrair a l'organització el preu simbòlic de 200 ptas per poder anar amb autobus.

I que, per futures edicions, la tornada sigui un poquet més prest. Ja que un, al cap i a la fi, es cansa de passejar-se tantes hores pels carrers.

NOTES DE SALUT

Les varïces

Les venes varicososes són una dilatació i allargament de les venes principalment de les extremitats inferiors i que afecten a un 10% de la població. Entre factors predisponents trobam:

- Debilitat hereditària de la paret venosa.
- L'estensió prolongada de les venes per embarç, obesitat o estar dret durant llarg temps.
- Disminució de l'elasticitat dels teixits a la vellesa.

Les varïces es manifesten amb una deformitat a les cames per venes grosses, tortuoses i pigmentades, també es nota una fatiga, mal, rampes i sensació de pesadesa a les cames. Aquests símptomes ara que venen els mesos d'estiu s'agraven amb la calor. La propia persona que pateix les varïces pot alleujar-los realitzant uns exercicis senzills i seguint una serie de consells.

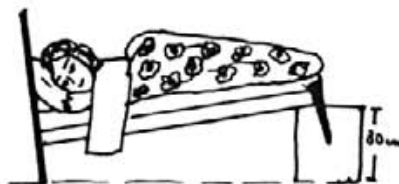
* Conservar el pes ideal. L'obesitat predispone a l'aparició de varïces per això es necessari prendre consciència de mantenir un pes no excessiu.

* Evitar treballs que exigisquin estar de peu per llarg temps. Es recomanable fer feines en les que es practiqui qualche exercici actiu.

* Alleujar pes de les cames (elevant-les) tantes vegades com sigui possible durant el dia, per exemple quan s'està assegut. Moltes feines de la casa poden fer-se facilment amb les cames aixecades.

* En anar a jeure, alçar el peu del llit uns 30cm per tal de afavorir el retorn venós.

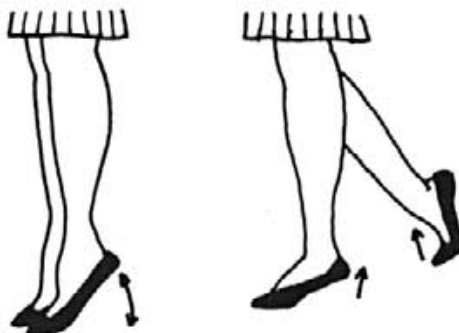
* Massatges. "Dur la sang" d'avall a amunt després del bany o en anar a dormir. Es realitza duhent les mans cap amunt des de el turmell fins al genoll. Tenir la cama aixecada durant el massatge.

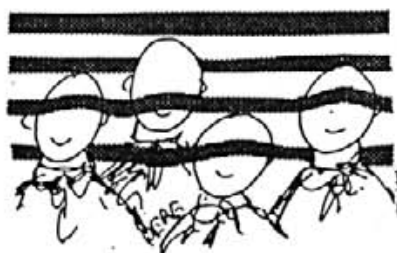

* Exercicis. Són útils aquells que afavoreixen l'evacuació venosa com el de fer "la bicicleta" a l'aire. Es aconsellable fer-lo dos o tres vegades al dia durant varis minuts.

També es poden fer exercicis d'aixecar els talons o imitar els moviment de la marxa.

DE 15 A 15

* PROPOSTA A PENSAR PELS NOSTRES POLÍTICS
Sí, pels polítics de més a prop. Pels qui hi ha a l'Ajuntament -comandant o a l'oposició- i pels qui diuen que se presentaran. Per a tots ells. També per a tota la gent del poble. Sobre tot, els més interessats.

No és ja ben hora que pensem quines necessitats tendran els nostres vells d'aquí a uns anys? Els qui ara ja són vells i els qui -gràcies a Déu i a la seva salut- també ho seran.

Tenint en compte com ha millorat l'atenció sanitària, les perspectives de vida, el ritme demogràfic, les possibilitats familiars d'atendre tots els seus membres ... no val la pena que comencem a pensar si farà falta un CASAL des d'on es pugui atendre i facilitar i acompanyar tot el viure dels nostres vells (o només en aquells aspectes o punts que no necessiten en aquells moments):

Un CASAL on hi hagi tots els serveis necessaris d'una vida "familiar" i que puguin usar tots els vells en tot el que necessiten (encara que no els necessitin ni els usin tots).

Voldria i m'agradaria que fos ja un tema que començàssim a donar-li voltes. Tots. Però sobre tot els qui es dediquen o dedicaran a la "cosa pública". I que el futur no ens trobi amb els calçons baixos.

* PUIGPUNYENT NO ÉS PALMA !

Va esser mol anecdòtic. Potser també significatiu. El comentari era "o aquí recolliran avui els fems? o no hi ha vaga?"

Però la vaga només era dels fematers d'Emaya, a Ciutat. Els que aquí se n'encarreuen, no. (Al manco, per ara).

I vaig reflexionar sobre la importància de tot el que surt per la tele o als diaris i sobre el pes de Ciutat. I altra volta a dir-me: "Puigpunyent no és Palma".

* "ORDEN NUEVO" CAP A PUIGPUNYENT ?!

Supòs que tots els qui anam i venim per la carretera Puigpunyent-Palma haurem vist unes pintades -amb esprai negre- als pilons dels quilòmetres i fins i tot al de la "raya". El dibuix és un rol·lo i una creu i dues lletres. El significat correspon a un grup d'extrema dreta, feixista.

Quan els vaig endevinar em pegà un calfred. De tot d'una no m'ho acabava de creure. També han arribat per aquí?

Pens que només "han passat", que han vingut a divertir-se un poc, que vengueren un vespre a prendre unes copes i de tornada cap a Palma ... feren les seves feines.

Però jo no tenc cap rialla. No em fa cap gràcia veure com creixen i com s'escampen aquestes propostes extremeses. Estim massa la vida i el viure de tots que em causa feredat pensar que qualcú -si pogués- eliminaria els seus contraris.

Amb tots els seus defectes m'estim més la vella democràcia nascuda a Grècia.

* "QUÈNTO XINO" ?

No crec que ho sigui. Tot el que està passant allà -més o manco la meitat de l'Àsia-, encara que no ho acabem d'entendre perquè és un altre món, una altra cultura, anys i més anys distants i tan distints ... és molt important. També per a tots i cadascú dels d'aquí.

Ningú sap prou bé què és i com acabarà o com continuarà. De fet, però, ben segur que no és cap "quènto xino".

* PARAULES BEN ANTIGUES PER A TANTS DE POLÍTICS QUE CANVIEN D'IDEES ...

" Sacsau el garbell, i quedarà el rebuig: així serà l'escòria de l'home quan serà examinat.

L'obra del gerrer ha de superar la prova del forn: així serà provat l'home en el moment de donar comptes. "

Toni Garau

ELS NOSTRES VELLETS

Tots tenim dins la memòria, la mort d'anyorence d'un dels nostres padrins. Solsament ens resta per fer, recordar-lo, i pels cristians, pregar per ell.

A ran d'aquest aconeteixement voldria fer sobre el paper unes simples consideracions.

Fent recomte del nombre de vellets que de forma tràgica acaben amb la seva vida, esgarrafa; i sense dubte la societat s'haurà d'interrozar i demanar quines son les causes que ho estan provocant.

Es ben possible que, en el seu entorn, els nostres majors no trobin el suport moral que els ajudi a viure els anys que per ser els darrers de la vida, haurien de ser els més preciats.

Molts d'ells viven tota sols, un bon nombre sense cap tipus de pensió, una bona part d'ells amb pensions mínimes, i uns pocs privilegiats amb una pensió digna.

Però no és tan sols el problema de les pensions el que ens crida la atenció. És el canvi de mentalitat dins la nostra Societat, és el nou tarannà que regeix l'escala de valors de l'era post-industrial, el que produeix aquestes víctimes.

A la meitat d'aquest segle, els nostres vellets encara eren reconeguts com peces importants dins la nostra societat. La seva experiència, el seu seny, els seus anys eren símbol de saviesa, de veneració i de reconeixement.

per Pere Barceló B.

Avui els anuncis dels periòdics ofereixen feina, demanant gent molt jove, agressiva, capaç de lluitar en front de la competència.

Dins el món del treball, els majors comencen a sobrar-hi. Es ben veritat que -o cream més llocs de feina- ò no hi ha per a tots, joves i majors... i la Societat ha fet una opció clara: jubilacions anticipades.

Aquestes i moltes altres raons fan que la presència del cada vegada més nombrós col·lectiu de majors -prop de set milions dins l'Estat Espanyol- sigui valorat com un pes que carrega i el declaren classes passives.

Sí, que interessa el seu vot, i per això els polítics parlen d'ell, els seus estalvis son interessants per als Bancs, es creen Associacions de Tercera edat per reunirlos... Ara, ¿es senten estimats i valorats degudament?

Es creen Residències i hospicis perquè no els podem atendre a casa nostra... i per desgràcia no totes les que coneixem, serveixen per el que foren creades.

O canviem de forma de pensar ò ens espera un futur de soletat, desafecte i abndó, contravalors indignes de la nostra societat.

Un accident al Puig Major.

Havia de succeir. Els molts aficionats de les illes al bell esport de l'automobilisme, preveïen una desgràcia, fins i tot de magnituds superiors, com la que va ocórrer el dia 30 d'abril a la tradicional Pujada al Puig Major.

Havia de succeir. I desgraciadament va tocar viure-la a un pilot de Puigpunyent: Llorenç Carbonell.

Llorenç Carbonell, més conegut com "Sito", fa molts anys que es belluga dins aquest món de ral·lies i pujades, i és de l'ofici conegut com un pilot segur en la seva conducció.

El balanç de l'accident que tots coneixem, va esser de dotze ferits (amb ferides de diverses consideracions), a més d'en Sito que es va rompre un os del peu.

Sito, com va esser l'accident?

-La veritat és que el cotxe anava bé. Abans d'arribar a la corba vaig veure un remolí de gent, i no sé si van desviatar-me o no, lo cert és que vaig collir la corba i el cotxe no va fugir. Quan vaig pegar a la gent no sabia què havia fet. Va esser tan ràpid que per adonar-me del que havia passat van haver de contar-m'ho. El que va passar és que havia collit una s'iquia que va rompre dos pernys, el disc de freno i va bloquejar la direcció (a més d'altres mals a la carrosseria), i no vaig poder controlar el cotxe. Si no hi hagués hagut la s'iquia, crec que ho hagués pogut treure, però quan vaig sortir el cotxe no tocava a terra. També pot influenciar el fet de que va esser als primers traçats del circuit (era la tercera corba), i les rodes de darrera no estaven totalment calentes.

Mentres ens explicava els fets, va aparéixer la seva dona Katy,

que va esser junt amb el seu fill Toni, testimoni directe de l'accident, i ens va explicar que Pepe Alvarez, que treballava en la seguretat del circuit, els va dir que la gent havia avançat devers dos metres les berreres de seguretat d'aquella corba. A més, de 200 cartells col·locats al Puig Major senyalitzant les zones perilloses, el dia de la prova només n'hi restaven 50.

En Sito continua explicant-nos:

-Allà, al Puig Major, la gent sol anar-hi el vespre abans per passar-hi tota la nit, i en lloc d'anar a contemplar la pujada, aprofiten per montar-s'ho bé. U-jalà sigui la darrera desgràcia, però no ho crec. Els accidents són mals d'evitar, i els pilots anem protegits, però no així el públic que cerca les zones més perilloses per veure als millors tracats. Es bo que s'en parli del meu accident, tal vegada la gent es mentalitzi.

Sito, tornaràs a córrer?

-Ho pens tornar a provar, en bo nes, els companys m'han ajudat molt, però si m'asust ho deixaré anar.

Afortunadament no hi ha que lamentar cap víctima, però els recorts restaran molts temes dins la ment dels afectats ... i del pilot.

Sito, ànims.

ESPORTS

BASQUET

SENIOR FEMENI

L'equip Senior Femení ha acabada la competició amb més pena que glòria. Si bé dins la primera fase de la Lliga es va aconseguir el segon lloc de la classificació del Grup, ja a les eliminatòries finals, va anar perdent una darrera l'altra fins arribar a ocupar un lloc mig de la classificació final.

Tot això fruit de lo ja comentat a n'aquesta secció. . . poca consistència - de l'equip, amb un poc nombre de jugadores (seniors), nul·la assistència als entrenaments, etc. . .

De tot això se'n pot treure una conseqüència lògica: una escassetat de capacitat física, una deficient tècnica individual, nul·la labor d'equip, etc. . . .

Per això es pot pensar que aquest equip, talment com ha anat aquesta temporada, no s'inscrivirà la proxima a la competició oficial, en cas contrari, molt -- hauran de canviar les coses.

JUVENIL MASCULI

Aquest equip, que ha estat, sense cap dubte, el d'un més elevat nivell, tant des del punt de vista tècnic com el de la competitivitat, al final de la temporada no ha tingut un bon acabament.

Això sí, s'ha de tenir en compte la mala sort en forma de lesions de varis jugadors que ha arribat a menguar la capacitat, tant competitiva com a moral dels jugadors.

La prova d'això, és que els darrers entrenaments i, posteriorment, als partits, el número de jugadors era el just per fer l'equip.

Malgrat tot, de bona es pot dir que ha estat l'actuació de l'equip masculí dins el Grup de Clasificació, on per un sol punt no es va poder classificar - pel play-off pel títol, mentre que al trofeu Jorge Juan, l'actuació de l'equip ha estat acceptable.

MINIBASQUET FEMENI

Els comentaris en funció de l'actuació d'aquest equip mini a la competició, es deven de valorar, únicament, en la tasca de tenir a una sèrie de nines que - participen a una competició esportiva, divertint-se i aprenent, objectiu aquest més que complit.

CAIXA DE BALEARS
"SA NOSTRA"

ESPORTS

FUTBOL

Així com ja comentàvem a la darrera edició, els partits a jugar a camp propi es devien guanyar, ja que això suposava pràcticament, la salvació de la categoria, independentment del que es fés a camp contrari.

I he pot dir que el ba lanç ha estat positiu, ja que al primer amb la visita de S'Horta al que es va guanyar de dos a u i la posterior del Pla de Na Tessa, al que es va aplastar per un sorprenent six a dos, es varen aconseguir els quatre punts necessaris, per donar tranquil·litat a l'equip.

En quan a les sortides, s'ha continuat amb el mateix tò, és a dir, perdent unes vegades amb claredat; d'altres per la mínima; no cap dubte que aquesta temporada el poder treure punts fora camp es tota una proesa.

Així que pareix ésser que per a una temporada més s'ha salvat la categoria, malgrat que encara s'hagin d'esperar alguns partits, per a que sigui definitiu.

A tot això, s'ha de dir que la situació dintre de l'equip no és bona, sobretot, dins l'especte "D'EQUIP" o el que és el mateix, els que es junten per a fer esport i disfrutar-ho amb un parell d'amics! Fent lo que sigui per a que així sigui.

Però no es això el que precisament succeeix al nostre equip, sinó mes bé tot el contrari no hi ha la deguda col·laboració en coses com, per exemple, el de posar i llevar les xarxes, marcar el camp, dur el cotxer pels desplaçaments tenir puntualitat, assistir als entrenaments (fent-lo enganes i acabant-lo), etc..., fins i tot, a vegades jugar els partits els diumenges pareix que no és una obligació agafada i en mes d'una ocasió "les altres obligacions" se posen davant la primera.

Tots aquets fets (que són el de l'ambient de l'equip) són els que al començar la temporada, cada un a de comprometer-se a complir ja que d'això depèn la bona marxa i millor ambient dintre del col·lectiu i si un

jugador no est pot com prometer-se a n'això, crec que s'ha de replantejar la situació que provoca a l'equip, ja que els que uns el compleixin i altres no, no és gens beneficiós.

De totes maneres, esperem que acabi la temporada amb l'objectiu complert (salvar la categoria) que, en definitiva, pareix enser l'únic; malgrat de que a mi particularment, és més important, el d'aconseguir agrupar a un equip de "veritaders amics".

TOLO MOREY

REGIONAL

BUGER-PUGPENYENT	2-1
PLA NA TESSA-CAMPANET	4-2
BARRACAR-CALVIA	8-1
S'HORTA-MARIENSE	3-1
LLOSETENSE-MINERVA	0-0
ESPORTS-ALTURA	0-2
PORRERAS-AT-CAS CONCOS	0-0
PORT SOLLER-ROTLET	0-1
JUV.SALLISTA-BINISALEM	2-2

1. ROTLET	31	24	3	4	101	26	51	+19
2. Binisalem	31	21	8	2	77	31	50	+18
3. Pla Na Tessa	31	14	10	7	66	50	38	+8
4. Cas Concos	31	13	11	7	53	28	37	+7
5. Juv. Sallista	31	14	8	9	88	59	36	+4
6. Port Soller	31	13	10	8	47	39	36	+6
7. Esportias	31	14	7	10	59	52	35	+3
8. Barracar	31	12	8	11	85	67	32	+4
9. S'Horta	31	10	11	10	46	53	31	-1
10. Puigpunyent	30	11	7	12	57	48	29	-3
11. Mariense	31	11	7	13	67	74	29	-3
12. Buger	31	10	8	13	42	64	28	-4
13. Porreras At	30	7	12	11	38	45	26	-4
14. Campanet	31	8	10	13	43	59	26	-4
15. Altura	31	9	7	15	49	78	25	-5
16. Minerva	30	6	9	16	58	73	19	-9
17. Calvià	31	5	4	22	38	98	14	-18
18. Llosetense	31	3	6	22	39	109	12	-18

TALLERS

J. B. JAUME

XAPA I PINTURA

C. General Biera, 138 - Tel. 20 66 17 07010 PALMA

FONTANERIA Y CERRAJERIA

GOMIS

ANTONIO GOMIS CALDENTEY

Ctra. Nova de Estellenchs, 16

PUIGPUNYENT

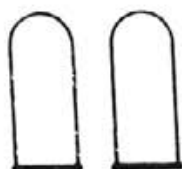

BAR RESTAURANT
PLA DE SA SINIA

Servels de:

**NOCES • COMUNIONS
FESTES • CUINA TIPICA**

CARRETERA DE PUIGPUNYENT - Km. 14 TELÉFONO 61 40 57

CAFETERIA - RESTAURANT
ES PONT

C/. Sa Traveña, 2 - T. 61 40 31
PUIGPUNYENT

PANADERIA PASTISSERIA **VIDAL**

David Palacios

• •
**ELABORACIÓ
PRÒPIA**

SERVEI A: CALVIA 1 STA. PONSÀ

PUIGPUNYENT C. Traveña n.º 26 Tel. 61 42 05

**Ses
Coteries**

C/. Major